

ТЕСТОВИЙ МОНІТОРИНГ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПІД ЧАС ОПРАЦЮВАННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЇ І ФРАЗЕОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: АКМЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті розкриваються дидактичні аспекти оцінювання навчальних досягнень майбутніх учителів початкової школи у процесі вивчення лексикології та фразеології української мови в контексті широко використовуваних тестових технологій. З позицій акмеології з'ясовано домінанти дидактичного діагностування в навчальному процесі вищого навчального закладу й інтерпретовано їх у практичне русло.

Ключові слова: тестовий контроль, тестові завдання, тестові технології, дидактичні тести, майбутні учителі початкової школи, акмеологічний аспект.

Постановка проблеми. Акмеологічні підходи до навчання зумовлюють докорінні зміни в системі фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи, пошук ефективних шляхів підвищення її якості, а відтак і нових підходів в оцінюванні навчальних досягнень суб'єктів дидактичного процесу у вищій школі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання тестології в українській педагогічній науці нині активно студіюється дослідниками різних поколінь в аспекті вивчення накопиченого зарубіжного досвіду, найповніше представленого у фундаментальних працях В. Аванесова, А. Анастасі, О. Горошкіної, Н. Гронмунда, О. Копусь, А. Майорова, М. Челишкової та ін. В Україні проблему оцінювання навчальних досягнень суб'єктів навчального процесу розробляли чимало дослідників, щоправда, особливостями застосування тексту як інструменту вимірювання знань досліджували лише окремі з них (З. Бакум, Т. Бойчук, І. Булах, Н. Голуб, Л. Гриневич, С. Караман, С. Мартиненко, С. Мірошник, І. Шинкарьова та ін.), тому означена проблема не втрачає актуальності в умовах сьогодення.

Мета статті – розкрити дидактичні аспекти оцінювання навчальних досягнень майбутніх учителів початкової школи у процесі вивчення лексикології та фразеології української мови в контексті тестових технологій; з'ясувати домінанти дидактичного діагностування в навчальному процесі вищого навчального закладу та інтерпретації їх у практичну площину.

Виклад основного матеріалу дослідження. У спеціальній літературі тестування розглядається як метод і процес педагогічного вимірювання, що полягає в кількісному визначенні рівня знань, умінь, навичок, здібностей, властивостей, якостей, уявлення того, кого випробовують, з метою оцінювання зазначеного [3].

Поняття «тест» дослідники І. Булах та М. Мруга тлумачать як фіксоване в часі випробування, призначене для встановлення кількісних (та якісних) індивідуально-психологічних якостей [3, с. 76].

Аналіз наукових праць дозволяє стверджувати, що вчені категорію «тест» тлумачать, по-перше, як сукупність тестових завдань, дібраних за певними правилами для вимірювання певної якості, по-друге, як систему завдань специфічної форми, змісту, розташованих за зростанням складності, яка дає змогу виміряти рівень підготовки опитуваних і оцінити структуру їхніх знань [10, с. 26].

Дефініція «тест» викликає у практиків різні уявлення. Одні вважають, що проблеми вивчення теорії тесту є відповідь, яку треба подати або вгадати. Інші ж вважають, що тест – це форма гри чи забави. Окремі радять сприймати тест як іспит за аналогією перекладу з англійського слова «test» (іспит, перевірка).

Найчастіше натрапляємо на спрощене тлумачення поняття «тест» як звичайний вибір однієї відповіді з ряду запропонованих до поданого запитання. Численні приклади таких, здавалося б, «тестів» легко знайти в більшості систем дистанційного навчання.

Але це часто виявляються не тести, а щось зовні схоже на них. Приміром як збірники питань і задач, розрахованих на вибір однієї правильної відповіді з числа запропонованих, адже вони тільки схожі на справжній тест [8, с. 34]. Розходження в розумінні сутності тестів породжують розходження у ставленні до впровадження тестів у практику вишів.

«Тест», як зазначає В. Давидов, може бути *гомогенним* (змістовно охоплює один предмет), *гетерогенним* (змістовно спрямованим на кілька дисциплін, які можна з його допомогою оцінити комплексно) та *інтегрованим* (побудованим на міждисциплінарних, інтегрованих знаннях і вміннях, з допомогою яких можна оцінити ступінь узагальнення (синтезу), засвоєних знань і вмінь, професійна компетентність, сформованість світогляду) [6, с. 102].

Загалом тест як метод педагогічного вимірювання забезпечує оцінювання навчальних досягнень студентів на рівні об'єктивного порівняння результату кожного суб'єкта вимірюванням з вимогами до навчання (нормативно-орієнтований тест) або критеріям засвоєння навчального предмета (критеріально-орієнтований тест).

Аналіз науково-методичної літератури з педагогіки, психології, лінгводидактики, тлумачних словників, енциклопедій дозволив зробити висновок, що поняття «контроль та перевірка навчальних досягнень студентів» має кілька значень:

- як нагляд;
- як спостереження;
- як перевірка успішності студентів.

Більшість українських дидактів та лінгводидактів у науково-методичній літературі зазначає, що контроль сприяє своєчасному виявленню прогалин у знаннях і вміннях учнів, повторенню та систематизації матеріалу, встановленню рівня готовності засвоювати новий матеріал, формуванню вміння відповідально і зосереджено працювати, користуватися прийомами самоперевірки, самоконтролю, стимулюванню відповідальності і змагальності студентів [6; 7; 8; 10; 11].

С. Караман зазначає, що основними завданнями контролю є виявлення рівня правильності, обсягу, глибини та дієвості засвоєних учнями знань, отримання інформації про характер пізнавальної діяльності, про рівень самостійності та активності учнів у навчальному процесі, встановлення ефективності методів, форм і способів їх навчання [8].

На думку В. Жовтобрюх, запропонувавши технологію інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу можна розв'язати проблему глобального поетапного контролю [7, с. 73 – 74].

Українськими дослідниками визначено такі види контролю:

- попередній;
- повторний;
- поточний;
- тематичний;
- підсумковий;
- комплексний [6; 7; 8; 11].

Попередній контроль здійснюється, як правило, на початку навчального року чи перед вивченням великих розділів шляхом виконання студентами діагностичних завдань.

Повторний контроль впроваджується в шкільну практику задля періодичної перевірки знань та умінь паралельно з вивченням теми.

Поточний контроль є систематичною перевіркою та оцінкою результатів навчальних досягнень на окремих заняттях у процесі вивчення певного матеріалу.

Тематичний контроль здійснюється з урахуванням теми, розділу, підрозділу, вищівського курсу загалом. Його метою є діагностування якості засвоєння студентами структурних основ та взаємозв'язків вивченого матеріалу, особистісного прирощення студента за виділеними напрямками.

Підсумковий контроль – це комплексна перевірка результатів навчальних досягнень за всіма цілями та напрямками.

Комплексний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння знань умінь і навичок скількох суміжних дисциплін, що забезпечують комплексний підхід до формування світогляду.

В останнє десятиліття у загальноосвітніх навчальних закладах практикується атестація як вид контролю (лат. «свідчення», «підтвердження») і визначається як дія, процедура, щодо визначення кваліфікування та характеристики якості, рівня, класу, розряду, ступеня, знання чого або кого-небудь; відгук, висновок, оцінка, характеристика, що даються, кому, чому-небудь.

Процес контролю оцінки навчальної діяльності студентів корелюється основними загальнодидактичними принципами: науковості, систематичності, об'єктивності, диференційованості, урахування індивідуальних особливостей студентів, гласності, єдності вимог, доброзичливості. За таких умов контроль сприяє демократизації навчального процесу, його інтенсифікації та диференціації розвитку пам'яті, мислення, мовлення студентів. Справедливо, що контроль та перевірка навчальних досягнень студентів С. Мартиненко тлумачить як завершальний компонент оволодіння певним змістовним блоком, який є своєрідною об'єднуючою ланкою в системі навчальної діяльності кожного студента зокрема [11, с. 117].

На думку дослідниці, тестування – це метод педагогічної діагностики, за допомогою якого вибір поведінки, що презентує передумови чи результати навчального процесу, повинен максимально відповідати принципам зіставлення, об'єктивності, надійності та валідності вимірів, повинен пройти обробку й інтерпретацію та бути прийнятним для застосування в педагогічній практиці [11, с. 132].

Сучасне розуміння тесту пов'язане не з набором завдань, а з професійно укладеною, науково обґрунтованою, адаптованою сертифікованою методикою розроблення й використання тестів.

Зауважимо, що тестові технології матимуть ефективність лише за умов їх систематичного застосування викладачем у навчально-виховному процесі вишу.

Переваги роботи з тестами полягають у їх високотехнологічності, можливості перевірки за допомогою комп'ютера, можливості забезпечення дистанційного контролю, незначній кількості часу для проведення та перевірки.

Досвід переконує, що використання тестових завдань доцільне під час поточного, тематичного й підсумкового контролю знань студентів. Ураховуючи профільність навчання, здійснення індивідуального підходу до студентів, їх творчий потенціал, нахили, здібності, навчальну підготовку, тести як одна із форм контролю засвоєння майбутніми учителями початкової школи навчального матеріалу з лексикології і фразеології можуть мати творче спрямування і різні ступені складності.

Аналіз літератури з досліджуваної проблеми дає нам підстави стверджувати, що, готуючи матеріали для тематичного оцінювання, викладач має збалансувати його за складністю: 25% – легких, 25% – складних та 50% тестів середнього рівня складності, що відобразатиме співвідношення різних за рівнем сформованості відповідних компетентностей студентів.

Практикою доведено, що досить часто викладачі вишів створюють тестові завдання самостійно, оскільки необхідний для роботи матеріал у методичній літературі знайти дуже складно.

У процесі навчання лексикології та фразеології майбутніми учителями початкової школи для визначення рівня якості знань розробляються і застосовуються тестові завдання, що уможливають ефективний контроль навчальних досягнень студентів. Подані зразки тестових завдань апробовані в умовах сучасної університетської освіти.

Тестові завдання для тематичного контролю з лексикології:

1. Розділ мовознавства, що вивчає словниковий склад мови, називають:
  - а) лексикологією; б) етимологією; в) семасіологією; г) ономастикою.
2. З погляду якого критерію *слово* – це знак окремого поняття:
  - а) синтаксичний; б) семасіологічний; в) психологічний; г) філософський.
3. Характеризується двобічною сутністю, тобто єдністю плану значення (змісту) і плану вираження:
  - а) морфема; б) склад; в) слово; г) словосполучення.
4. З'ясуйте, що виникає внаслідок відображення та узагальнення у свідомості людини істотних ознак і властивостей предметів та явищ реального світу:
  - а) слово; б) поняття; в) знак; г) думка.
5. Реальний, предметно-речовинний зміст слова, який визначається співвідношенням слова з відповідним поняттям і є базою для виникнення інших значень, називається:
  - а) номінативно-вивідне; б) функціонально-синтаксичне;
  - в) експресивно-синонімічне; г) пряме номінативне.
6. Фразеологічне обумовлене значення мають слова, які:
  - а) обмежені у своїх зв'язках з іншими словами і входять тільки до складу стійких зворотів;
  - б) змінюють своє значення, виступаючи в різних синтаксичних функціях;
  - в) позбавлені прямого, вільного номінативного значення;
  - г) утворюються в процесі розвитку слова.
7. І. Срезневський для слова *люди* у пам'ятках давньоруської мови визначає 6 значень, а в Новому тлумачному словнику української мови (2000) виділено чотири значення. Це свідчить про таку зміну лексичного значення:
  - а) ускладнення; б) спрощення; в) переінтеграція; г) розвиток.
8. Елементарне значення, зміст, що реалізується кожен раз у тексті, коли вживається ця одиниця, – це:
  - а) лексема; б) лекса; в) семема; г) сема.
9. Радіальна полісемія – це характер поєднання значень у слові, коли:
  - а) всі вторинні значення пов'язані з першим номінативним;
  - б) вторинні значення пов'язані тільки з найближчим значенням;
  - в) одні значення пов'язуються з основним, інші – за принципом ланцюжка;
  - г) останнє зі значень пов'язане з першим.
10. Лексема *додавати* має такі значення: давати до чогось; збільшувати розмір, інтенсивність; писати на додаток; математична дія додавання. З'ясуйте, який характер поєднання значень представляє цей приклад:
  - а) радіальний; б) ланцюжковий; в) радіально-ланцюжковий; г) жодного.
11. Принцип перенесення, в основі якого лежить принцип суміжності (просторової, часової, логічної), називається:
  - а) метафора; б) метонімія; в) синекдоха; г) перифраза.
12. Семантизація структури лексеми – це:
  - а) виділення сем і семем; б) поява нових лексичних значень;
  - в) занепад старих значень; г) будь-яка зміна в структурі лексеми.

13. Втрата семантичних зв'язків між семемами однієї лексеми, внаслідок чого окремі семема перетворюються на окремі слова, сприяє розвитку:

а) омонімії; б) паронімії; в) синонімії; г) антонімії.

14. Слова, звуковий склад яких збігається тільки в одній граматичній формі, називаються:

а) омографи; б) омофони; в) омоформи; г) неповні омоніми.

15. Слова, які мають тотожний звуковий, але різний фонемний склад (наприклад, *лежу – лизу*), називаються:

а) омографи; б) омофони; в) омоформи; г) повні омоніми.

16. Слова, які пишуться однаково, але відрізняються звучанням, називаються:

а) омографи; б) омофони; в) омоформи; г) пароніми.

17. Слово як сукупність усіх його форм і значень, як структурний компонент мови на відміну від слова в його конкретній реалізації – це:

а) лекса; б) сема; в) семема; г) лексема.

18. Слова й вирази, які вживаються з метою уникнення слів з грубим чи непристойним змістом або з неприємним у певних умовах забарвленням, називають:

а) синоніми; б) контекстуальні синоніми; в) евфемізми; г) варваризми.

19. Слова, застарілі в одному значенні та сучасні в іншому, називають:

а) семантичні архаїзми; б) стилістичні архаїзми;
в) словотвірні архаїзми; г) історизми та архаїзми.

20. Логічні (ідеографічні) синоніми – це:

а) синоніми, що виникають внаслідок фіксування в слові диференціальних ознак поняття;

б) синоніми, в основі яких лежить протиставлення не за відмінностями в понятті, а за вживанням слова переважно в тому чи іншому функціональному стилі;

в) синоніми, що відрізняються емоційним компонентом і виявляють суб'єктивне ставлення до явища;

г) слова з тотожним значенням.

21. Слова, пов'язані між собою за відношенням градації, тобто коли наступний член виражає більшу міру виявлення характеристики, поєднуються в:

а) антонімічний ряд; б) антонімічне гніздо;
в) синонімічний ряд; г) синонімічне гніздо.

22. Якщо всі члени синонімічної групи перебирають на себе значення, властиве спочатку одному зі слів, то йдеться про:

а) синонімічну диференціацію; б) синонімічну конкуренцію;
в) синонімічну аналогію; г) поєднання названих трьох процесів.

23. Умовна говірка певної соціальної групи з набором слів, незрозумілих для невластивих у справі цієї групи, називається:

а) жаргон; б) діалект; в) професійна лексика; г) арго.

24. Проблеми, присвячені специфіці значення власних назв, вивчає:

а) прикладна ономастика; б) поетична ономастика;
в) описова ономастика; г) теоретична ономастика.

25. З'ясуйте, якими лексичними одиницями є пари слів *заїзд – з'їзд*, *зброя – збруя*:

а) паронімами; б) омонімами; в) синонімами; г) антонімами.

26. Визначте, у якому рядку слова становлять синонімічний ряд:

а) гарно, добре, гоже, мило, славно;

б) просвіт, просвіта, світло, світити, свічка;

в) свято, святий, Великдень, священний, церква;

г) свобода, незалежність, суверенітет, Україна, воля.

27. З'ясуйте, до якого типу омонімів належать слова **мати** – «ненька, матуся» і **мати** – «володіти чимось»:

а) неповні лексичні; б) омофони; в) омографи; г) омоформи.

28. Визначте, до якого шару лексики належать слова *гусар, верства, печеніги*:

а) архаїзми; б) історизми; в) неологізми; г) активна лексика.

29. Виберіть рядок, у якому всі слова належать до спільнослов'янського шару лексики:

а) баба, білити, береза, вдова, мати;

б) малий, предок, хвала, хід, зовнішній;

в) вовк, мокрий, премія, хитрий, ячмінець;

г) тайга, тарілка, хвоя, худий, петрушка.

30. З'ясуйте, у якому рядку всі лексеми власне українські:

а) жовтий, герб, глумитися, гніздо, розкіш;

б) глина, гіркий, м'ята, океан, ртуть;

в) дітлахи, вовцюга, бурмоситися, смагнути, завдяки;

г) говорити, м'ясо, прокурор, рукопашний, рихлий.

Тестові завдання для тематичного контролю із фразеології:

1. З'ясуйте, у якому рядку всі словосполучення є фразеологізмами:

а) читати повість, стримано засміятися, перейти вулицю, довести додому;

б) кінець уроку, пекти картоплю, відчинені двері, чужа праця;

в) засипати вугілля, брати воду, говорити правду, гнути гілку;

г) читати по очах, пекти раків, з відкритим серцем, западати в душу.

2. Визначте, у якому рядку фразеологізми становлять синонімічний ряд:

а) без вогню пекти, байки правити, багато брати на себе, зронити сльозу;

б) теревені правити, оповідати сон рябої кобили, боби розводити, плести сухого дуба;

в) зробити хибний крок, зривати завісу, зорі знімати з неба, обіцяти золоті гори;

г) міряти лозиною, наклеювати ярлики, на ногах не стояти, передбачати події.

3. Виберіть фразеологізм, який має значення «кого-небудь щось постійно хвилює, турбує, мучить, завдає душевного болю»:

а) кішці смішки, а мишці слізки;

б) черв'ячок точить;

в) зав'яз пазурець, і пташці кінець;

г) пробігла чорна кішка.

4. Назвіть рядок, у якому подано синоніми до фразеологічного звороту **стявши голову, за волоссям не плачуть**:

а) головою лягти; на голову вищий;

б) чуб дарма, як голови нема; пропав кінь, і вузду кинь;

в) покласти голову; проторохтіти головою;

г) головою важити; голова як решето.

5. З'ясуйте, у якому рядку всі фразеологізми мають однакове значення:

а) носа не показувати, нема живої душі, за тридев'ять земель;

б) зганяти з світу, вішати собак, з легкої руки;

в) живіт присох до спини, крихти в роті не було, ріски в рот не брати;

г) ворожити на бобах, вити вовком, дати звістку про себе.

6. Назвіть фразеологізм, який є антонімом до вислову **ревма ревіти**:

а) рвати і метати; б) рвати на шматки;

в) ревно любити; г) реготи справляти.

7. Пригадайте, що означає запозичений фразеологізм **се ля ві**:

а) таке життя; б) з самого початку; в) невідома земля; г) чиста дошка.

8. Укажіть рядок, у якому фразеологізми становлять синонімічний ряд:

а) нестися високо вгору, ні в тин ні в ворота, сісти на мілину, терпець урвався;

б) теревені правити, збити з пантелику, ні за холодну воду не братися, облизня піймати;

в) нуль без палички, пальці гризти, підставляти ногу, пороги оббивати;

г) дзвін великий лить, брехні справляти, замилювати очі, напускати туману.

9. Знайдіть рядок фразеологізмів власне українського походження:

а) альфа і омега, голос волаючого в пустелі, жити манною небесною;

б) закопувати талант у землю, вовк в овечій шкурі, побиття немовлят;

в) гарбуза дістати, світ макітриться, не до жартів;

г) Геркулесові стовпи, дамоклів меч, драконівські закони.

10. Знайдіть рядок фразеологізмів з античної міфології, що стали інтернаціональними:

а) вхопити шилом патоки, тягар на душі, кермо влади, аж за вухами лящить;

б) відрізана скиба, журба сушить, завертати голоблі, сідати в калошу;

в) Авгієві стайні, ахіллесова п'ята, бездонна бочка, гордіїв вузол;

г) вмивати руки, за царя Панька, горобина ніч, в очах зеленіє.

11. Дві лексеми в плані вираження й одна семема в плані змісту – це ознаки:

а) слова; б) словосполучення; в) фразеологізму; г) прислів'я.

12. Стійкі сполучення слів, значення яких характеризується абсолютною нерозкладністю, невмотивованістю семантики окремих компонентів, називаються:

а) фразеологічними зрощеннями; б) фразеологічними єдностями;

в) фразеологічними сполученнями; г) прислів'ями.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, використання тестового контролю на різних етапах вивчення лексикології та фразеології допомагає актуалізувати опорні знання майбутніх учителів початкової школи, швидко та інтенсивно перевірити самостійно опрацьований ними матеріал, об'єктивно визначити рівень навчальних досягнень під час підсумкового контролю. Подальшого вивчення потребує методика використання тесту, експериментальна перевірка ефективності, переваг цього методу та його недоліків.

Список використаної літератури

1. Беспалько В. П. Основы теории педагогических систем / В. П. Беспалько. – Воронеж : Изд-во ВГУ, 1997. – 252 с.
2. Білецький О. І. Українська мова: Тестові завдання. Відповіді / О. І. Білецький. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. – 286 с.
3. Булах І. Є. Створюємо якісний тест : навч. посіб. / І. Є. Булах, М. Р. Мруга. – К. : Майстер-клас, 2006. – 160 с.
4. Виноградов О. Тести як соціальна інновація в Україні [Електронний ресурс] / О. Виноградов. – Режим доступу : <http://www.fulbrifht.org.ua>
5. Гнаткович Т. Використання тестових технологій під час вивчення фонетики / Т. Гнаткович // Українська мова і література в школі. – 2008. – № 6. – С. 15 – 20.
6. Давыдов В. В. Основы методологии, методики и технологии педагогического исследования : научно-методическое пособие / В. В. Давыдов. – М. : Академия ФСБ, 1997. – 227 с.
7. Жовтобрюх В. Ф. Українська мова та література: тестові завдання : зб. / В. Ф. Жовтобрюх, В. В. Паращич. – Х. : Весна, – 2009. – 112 с.
8. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназії : навч. посіб. для студ. вищ. заклад. освіти / С. О. Караман. – К. : Ленвіт, 2000. – 272 с.
9. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ [та ін.] ; за ред. С. О. Карамана. – К. : Літера ЛТД, 2011. – 560 с.
10. Малихін А. Тести у навчальному процесі / А. Малихін // Рідна школа. – 2001. – № 8. – С. 26 – 27.
11. Мартиненко С. М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкової школи: теорія і практика : монографія / С. М. Мартиненко. – К. : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2008. – 434 с.

Одержано редакцією 18.11.2014
Прийнято до публікації 28.11.2014

Аннотация. М. М. Греб. Тестовый мониторинг учебных достижений будущих учителей начальной школы в процессе изучения лексикологии и фразеологии украинского языка: акмеологический аспект. В статье раскрываются дидактические аспекты оценивания учебных достижений будущих учителей начальной школы в процессе изучения лексикологии и фразеологии украинского языка в контексте широко используемых тестовых технологий. С позиций акмеологии определены доминанты дидактического диагностирования в учебном процессе высшего учебного заведения, которые интерпретированы в практическое русло.

Ключевые слова: тестовый контроль, тестовые задания, тестовые технологии, дидактические тесты, будущие учителя начальной школы, акмеологический аспект.

Summary. Maria Greb. Test monitoring of educational achievements of future primary school teachers during working out of the lexicology and phraseology of Ukrainian language: acmeological aspect. Article deals with the didactic aspects of evaluating of educational achievements of future primary school teachers during the learning of Lexicology and Phraseology of Ukrainian language in the context of widely used test technologies. Basing on the acmeological positions there were determined dominants of didactic diagnosis in educational process of high educational establishment. Also these dominants were interpreted into the practical mainstream. Acmeological approaches in education determine the eradivative changes within the system of professional training of future primary school teachers; search of effective ways of its increasing; thus, new approaches in evaluating of educational assessments of subjects of didactic process at Higher school. Advantages of test work during the teaching of Ukrainian language (in professional direction) are in test's high-technological feature; this work enables to evaluate results with the help of computer; it enables to provide the remote monitoring and needs a small amount of time for the implementation and verification. Author has proposed examples of test tasks which had been piloted and tested in conditions of modern university education. Research proves that using of test control at different stages of studying Lexicology and Phraseology helps to actualize basic knowledge of primary school teachers. It also helps to check worked out material quickly and intensively; to determine the level of educational achievements during the final control.

Keywords: test control, test tasks, test technologies, didactic tests, future primary school teachers, acmeological aspect.

УДК: 378. 22. 013. 42–051 : 004

М. С. Грінченко

ЗНАЧЕННЯ ВІРТУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

У публікації висвітлено питання використання віртуального простору у професійній підготовці майбутніх соціальних педагогів, зокрема проаналізовано роль Internet у здобутті та поширенні інформації, можливості дистанційного навчання та консультування, створення масових заходів та залучення до них громадськості, значення соціальних мереж у професійному спілкуванні. Обґрунтовано необхідність оптимізації професійної підготовки соціального педагога через мережеві професійні співтовариства. Проаналізовано позиції провідних учених щодо професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів та застосування віртуального простору у навчальній діяльності, визначено сервіси, за допомогою яких можлива оптимізація освітнього процесу.

Ключові слова: Інтернет, соціальні мережі, соціальний педагог, віртуальний простір, професійна підготовка, професійне спілкування, віртуальне освітнє середовище.

Постановка проблеми. Нині, в кризових умовах розвитку українського суспільства, наявності численних невіршених соціальних та економічних проблем, професія соціального педагога набуває нових відтінків. Соціальний педагог покликаний надавати допомогу широкому колу осіб, основними серед яких є